

RELLEU COOPERATIU

COÒPOLIS
Ateneu Cooperatiu de Barcelona

PER QUÈ COOPERATIVA?

Les cooperatives han demostrat ser una forma empresarial amb una elevada capacitat de resiliència en temps de crisi, independentment del seu sector d'activitat.

La cooperativa és una bona eina per a crear col·lectivament una economia basada en les persones, i no en el capital. Té la finalitat de satisfer les necessitats dels qui la componen—siguin de tipus laboral, social o cultural—, i posa en pràctica els valors cooperatius del respecte mutu, la solidaritat, la responsabilitat i el treball col·lectiu, entre d'altres.

Una cooperativa de treball associat és una empresa basada en les persones, que persegueix la generació de treball i la creació de riquesa, per a les persones que hi treballen i per

l'entorn en el què actuen. La seva base democràtica, equitat, respecte vers l'entorn, presa de decisions en funció de la participació en l'activitat cooperativitzada i en no en funció del capital, són algunes de les característiques de la cooperativa de treball

La continuïtat dels negocis mitjançant la fórmula cooperativa és, per tant, una molt bona opció, no només per als treballadors i treballadores, si no també per a les persones empresàries i per al conjunt de la societat, doncs permeten el manteniment dels llocs de treball i garanteixen la continuïtat de l'activitat econòmica i del teixit productiu, comercial i veïnal als barris i viles.

PRINCIPIS COOPERATIUS

Adhesió voluntària i oberta

No es pot fer cap mena de discriminació per motius de gènere, raça o condició social

Control democràtic

Mitjançant l'assemblea, els i les sòcies controlen el devenir de la cooperativa amb el mateix dret a vot per a totes

Participació econòmica

Equitativa per part de totes les persones en la seva aportació al capital social. Els beneficis de l'activitat cooperativitzada no seran totalment divisibles entre els socis, ans que una part serà reinvertida en la pròpia cooperativa, en la formació dels i les sòcies o en projectes d'intercooperació o de difusió del cooperativisme

Autonomia i independència

La cooperativa ha de dependre només dels i les seves sòcies.

Educació, formació i informació

S'ha de proveir a les persones sòcies de totes els elements formatius i pedagògics per entendre què és i com funciona una cooperativa, així com per preservar en la seva professionalitat.

Intercooperació

Afavorir els processos de treball i de coordinació amb altres cooperatives és una acció imprescindible en la construcció d'una societat més igualitària

Interès per la comunitat

Com tota entitat, les cooperatives es troben ubicades en un territori. Aquestes han de treballar per donar-se a conèixer i per difondre els valors i les pràctiques cooperatives i relacionar-se amb projectes similars al territori

CAUSES DE TANCAMENT

1. Jubilació, incapacitat o defunció (traspàs) REEMPRESA

Relleu en la propietat d'una **empresa sanejada i viable econòmicament**, motivada per causes de jubilació, incapacitat o defunció de la persona propietària, que no compta amb relleu generacional que doni **continuitat al negoci**. Davant d'aquests casos el relleu en forma de cooperativa esdevé una oportunitat de cessió del negoci a les persones treballadores.

Exemple: Nou Indret

Cooperativa de producció de mobiliari domèstic. El 2007, el propietari es jubilava i la SL tancava. Una part de les treballadores varen capitalitzar l'atur per formar la cooperativa que va prendre el relleu de l'activitat.

2. Crisi d'activitat TRASPÀS - COMPRA DEL NEGOCI

La recuperació d'empreses properes al tancament pot estar ocasionada per una situació de crisi del negoci, derivada de la conjuntura econòmica que travessa una empresa, ja sigui per la mala gestió del propietari o bé per factors externs, de tipus econòmic, legislatiu o d'altres.

En aquests casos resulta encara més important la realització d'un estudi de viabilitat per tal d'assegurar-se que l'opció de relleu en forma cooperativa és una opció real i recomanable per a les persones que reprenen l'activitat.

Exemple: Musicop

Cooperativa de treball fundada l'any 2012, arran del tancament de l'antiga SL de la qual formaven part les treballadores. Creen i gestionem projectes educatius, socials, culturals i artístics que puguin contribuir al desenvolupament de les comunitats.

3. El/la propietària cooperativitza l'activitat CONTINUÏTAT EN FORMA COOPERATIVA

L'escenari de cooperativitzar l'activitat per part de la persona propietària pot ser una oportunitat per sumar capacitats i estratègia amb persones que coneixen l'empresa i el sector, i que volen assumir majors drets i deures en la continuïtat de l'activitat amb una estructura organitzativa horitzontal on les persones estan en el centre de l'activitat.

Exemple: Llibreria els Nou Rals

El 2013, després de 34 anys, va haver de tancar. Tres emprenedors van fer una proposta al propietari per a reobrir-la donant-li un nou enfoc, atraient més el públic familiar i fent tallers, presentacions de llibres o activitats com contacontes en un nou espai habilitat al soterrani de l'establiment.

4. Projectes associatius que desenvolupen activitats amb una línia econòmica

Una associació promou una cooperativa que professionalitza els serveis prestats, permetent separar correctament l'activitat purament associativa, l'objecte social de l'associació, de les activitats estrictament econòmiques que es puguin realitzar.

📍 Exemple: Adindep Ronçana Sccl

Cooperativa de consum i usuaris de caràcter social i sense ànim de lucre. S'ofereixen serveis a la dependència, i està formada per persones amb discapacitat de primer i segon grau. Parteix de l'associació Adindep, formada el 1993, que fomenta la integració.

5. Treballadores acomiadades inicien un nou projecte amb la mateixa activitat econòmica

Un grup de treballadores són acomiadades o finalitzen els seus contractes; i emprenen conjuntament una activitat al mateix sector, en forma de cooperativa. No prenen la forma jurídica de l'empresa anterior, però donen continuïtat a la seva feina d'aquesta manera.

📍 Exemple: Kop de mà bar

La cooperativa es constitueix al 2013 amb 4 socis fundadors, tots amb experiència en el sector de la restauració, dos d'ells havent estat acomiadats d'un bar i els altres dos havent decidit deixar la feina per la seva situació de precarietat.

En els escenaris anteriorment descrits, el rellleu cooperatiu esdevé una oportunitat per a les persones treballadores de relançar/recuperar una activitat econòmica (mercantil) propera al tancament mitjançant la via laboral, tot mantenint els seus llocs de treball, a partir de la creació o transformació a una forma jurídica, la cooperativa, que posa a les persones i les seves necessitats en el centre de l'activitat. També permet que les entitats sense ànim de lucre puguin traspasar les activitats purament econòmiques a una forma jurídica més adequada per a la realització d'activitats econòmiques, com és la cooperativa.

MARC LEGAL

El marc legal que regula els diferents aspectes d'un procés de relleu empresarial cap a la forma cooperativa, inclou les normatives següents:

- **Llei 12/2015** de Cooperatives de Catalunya
- **Ley 20/1190** de Règim Fiscal de les Cooperatives
- **Ley 31/2015** de Mesures de promoció del Treball Autònom i de l'Economia Social
- **RD Legislativo 1/2010** Text Refós de la Llei de Societats de Capital
- **Ley 3/2009** de Modificacions Estructurals de les Societats Mercantils
- **Codi de Comerç**
- **Ley 22/2003** Concursal
- **RD Ley 11/2014** de Mesures Urgents en Matèria Concursal
- **Ley 9/2015** de Mesures Urgents en Matèria Concursal

PASSES A SEGUIR PER AL RELLEU

1 Informació sobre l'estat del negoci

2 Valoració del negoci → viabilitat

3 Negociació d'expectatives

de la propietat actual i compromisos entre la propietat i les futures persones sòcies de la cooperativa per al traspàs de l'activitat

4 Conformació del grup

Identificació i conformació del grup de persones disposades a agafar el relleu del negoci constituint-se com a cooperativa. Formació i assessorament específics.

5 Planificació econòmica de la futura activitat

- Pla d'empresa
- Pla financer i gestió del capital social. Possibilitat de capitalització de la prestació d'atur i/o subvencions per a l'inici d'activitat. Altres fonts de finançament
- Pla comercial
- Sistemes de Gestió i control de l'activitat / negoci

6 Planificació societària

- Drets i obligacions de les persones sòcies de la cooperativa
- Elaboració d'Estatuts Socials
- Formació de les persones sòcies, tant pel que fa a coneixements del funcionament cooperatiu com de gestió de l'activitat
- Condicions sociolaborals de les sòcies de la cooperativa
 - Organigrama: Tasques, funcions
 - Reglament de Règim Intern que reguli les condicions de treball
 - Sostenibilitat d'equips
- Processos de participació i comunicació per a la gestió democràtica de la cooperativa

RECURSOS PER A FINANÇAR EL TRASPÀS

Els recursos que poden estar disponibles aniran en funció de cada cas concret, però a continuació enumerem els més importants.

- Capitalització de la prestació d'atur.

Mesura per fomentar les iniciatives d'autoocupació entre les persones que reben una prestació d'atur. Permet obtenir en un pagament únic l'import de la prestació d'atur per tal d'incorporar-se a una cooperativa i fer l'aportació de capital.

- **Indemnitzacions per extinció relació laboral** (Empresa o Fons de Garantia Salarial -FOGASA-)

- Subvencions per a cooperatives

- Subvencions per a la capitalització / finançament de Cooperatives

- Subvencions per a la incorporació de persones sòcies a Cooperatives

TRÀMITS DE CONSTITUCIÓ

- Certificat de denominació.
- Estatuts.
- Acta d'assemblea constituent.
- Certificat d'aportacions al compte corrent.
- Escriitures notariales.
- CIF Provisional.
- Model 600.
- Sol·licitud d'inscripció al Registre de Cooperatives.
- Alta de les Activitats Econòmiques i de les obligacions fiscals a la Hisenda Espanyola.
- Alta a la Seguretat Social.
- CIF definitiu.
- Certificat digital

CASOS D'ÈXIT

MUSICOP SCCL

Entitat d'origen

Escola Municipal de Música de Mataró

Tipologia

Cooperativa de treball
80 llocs de feina (sòcies i treballadores)

C/Serra i Moret, 6 Polígon Pla d'en Boet 08302 – Mataró
info@musicop.cat
www.musicop.cat

El 2012, l'Ajuntament va treure a concurs l'Escola Municipal, i l'equip docent que ja hi estava treballant, es va constituir com a cooperativa i s'hi va presentar.

"A l'hora d'organitzar-nos com a persona jurídica vam tenir clar que la cooperativa era la forma més fidel a la nostra for-

ma d'entendre l'educació, la cultura i la societat.

El treball en equip i col·laboratiu era el sistema mitjançant el qual havíem construït l'EMM Mataró. Avui gestionem sis escoles municipals de música, i totes basen el seu desenvolupament i la seva activitat en el treball en equip i la implicació de tots els membres de l'equip".

ADINDEP RONÇANA SCCL

Entitat d'origen

Apindep Associació

Tipologia

Cooperativa de consum, d'iniciativa social i sense ànim de lucre. Convivència amb la forma associativa.

21 persones sòcies, de les quals 4 són de treball, 54 de consum i 139 usuàries.

Pl. de l'Ajuntament 08187 Santa

Eulàlia de Ronçana
apindep@gmail.com
www.adindep.cat

La cooperativa parteix de l'associació Adindep, formada el 1993, que fomenta la integració. El 2006, es crea la cooperativa per a crear nous recursos, innovar i garantir l'autonomia de les persones durant tot el cicle vital.

"Implicació personal ampliant-ho amb concepte de solidaritat amb els serveis al no soci. Consolidar un model sostenible en el temps, participatiu i democràtic."

CISEC SCCL

Entitat d'origen

Associació CISEC (Centre d'Informació i Serveis a l'Estudiant de Catalunya)

Tipologia

Cooperativa d'iniciativa social sense afany de lucre (treball associat) 40 treballadores, 7 sòcies de treball i 33 no sòcies.

C/ Junta de comerç, 26, bxs
informacio@cisec.org
www.cisec.org
"CISEC es va constituir com a associació l'any 1992 per oferir serveis gratuïts d'informació i assessorament a estudiants. Posteriorment i amb la implementació de les polítiques de joventut a les administracions locals, l'associació va començar a gestionar contractes i licitacions fent créixer l'entitat i obligant-la a assolir un alt grau de professionalització. A l'any 2011, i amb la necessitat d'implicar als treballadors i democratitzar el funcionament de l'entitat, vam decidir transformar-nos en cooperativa amb la motivació d'enfortir-nos davant els nous reptes econòmics i socials."

NOU INDRET SCCL

Tipologia

Cooperativa de treball
4 llocs de treball (sòcies i treballadores)

Cooperativa de producció de mobiliari domèstic (armaris, cuines, vestuaris, etc.) El 2007, el propietari es jubilava i la SL tancava. Una part de les persones treballadores varen capitalitzar l'atur per formar la cooperativa que va prendre el relleu de l'activitat.

“La decisió va ser relativament fàcil perquè la professionalització i grau de coneixement de l'entorn i del producte de les persones que muntaven la cooperativa era molt elevat. El gran repte era portar (gestionar) i saber controlar el negoci perquè ja es disposava de clients, coneixement de l'entorn i producte i personal especialitzat. L'experiència dels cooperativistes en el sector ha servit per a impulsar l'empresa i ens ha permès de treballar plegats en la generació de nous projectes”.

SERVEI DE GESTIÓ CULTURAL ELS NOU RALS SCCL

Entitat d'origen

Llibreria els Nou Rals SL

Tipologia

Cooperativa de treball
Carrer de Sant Joan, 19, 08840
Viladecans,
llibreria@elsnourals.cat
<http://www.elsnourals.cat>

“La crisi va obligar a tancar l'històric establiment, després de 34 anys d'història. Però la iniciativa de tres emprenedors i del fins ara únic propietari, va fer possible reobrir la botiga presentant “una proposta innovadora i engrescadora”, “Era un clam popular, que l'única llibreria de Viladecans no podia desaparèixer”.

Entre les apostes per a aquesta nova etapa hi ha la d'atreure més el públic familiar i fer tallers, presentacions de llibres o activitats com contacontes en un nou espai habilitat al soterrani de l'establiment”

NOU PATUFET SCCL

Entitat d'origen

Escola Patufet

Tipologia

Cooperativa d'ensenyament
C/ Bruniquer, 25 | C/ Encarnació, 22 i 23 08012 Barcelona
info@noupatufet.coop
<http://www.escolapatufet.cat>

“L'antiga direcció, de caràcter familiar, va decidir traspasar el centre a La Salle, i va trencar així el caràcter aconfessional dels estudis. En assabentar-se de la situació, els professors, tot i que se'ls va assegurar que serien absorbits per la nova propietat amb totes les garanties laborals, van decidir arriscar-se i lluitar per conservar la identitat de l'escola, que va néixer laica i en català l'any 1966. Els mestres van capitalitzar l'atur i es van constituir en cooperativa. Naixia així el Nou Patufet, amb 206 alumnes dels 291 que tenien al juny.”

INOXCROM SCCL

Entitat d'origen

Inoxcrom

Tipologia

Cooperativa de treball
C/Pallars, N° 85, planta 6, N° 4,
08018 Barcelona
<http://inoxcrom.es>

Al 2003, després de la mort del seu fundador Manuel Vaqué, la companyia va entrar en una gran crisi. Després d'un seguit d'operacions de compra i venda d'accions, es declara insolvent, el 2009, amb un deute de 24 milions, i s'acomiada els 105 treballadors.

El 2014, un grup d'antics treballadors van crear la cooperativa Inoxcrom SCCL, no van poder comprar la fàbrica, com era la seva intenció, que es va quedar una societat pel preu d'1€, però si la marca; sota el nom de la qual actualment dissenyen i comercialitzen alguns models.

COÒPOLIS

Ateneu Cooperatiu de Barcelona

Coòpolis, l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona, és un dispositiu de foment i promoció de l'Economia Social i Solidària a la ciutat de Barcelona. En el marc de la **Xarxa d'Ateneus Cooperatius de Catalunya**, s'orienta prioritàriament a la creació de noves cooperatives així com a la generació de llocs de treball en cooperatives existents.

Sumant les capacitats del territori, de les administracions públiques i de les organitzacions de l'economia social i solidària barcelonina, Coòpolis vol esdevenir un espai de referència per

persones i entitats que vulguin formar-se i rebre suport en processos de constitució de noves iniciatives cooperatives.

Situat al complex veïnal de **Can Batlló**, Coòpolis promou un ecosistema d'activitat socioeconòmica i formativa, de generació d'ocupació i d'impacte social. Un laboratori per la intercooperació i l'enfortiment econòmic local. Una eina per construir ciutats cooperatives: els nous territoris de la cooperació econòmica, social i solidària.

📍 a Can Batlló
C/ Constitució, 19-
25 bloc 8 nau 54

✉️ coopolis@bcn.coop

☎️ 93 432 00 63

www.bcn.coop

Amb el suport de

